

Ylä-Savon Vesi Oy:n takaushakemus

Kunnanhallitus 03.02.2025 § 18

2/02.05.06/2025

Valmistelija

hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Ylä-Savon Vesi Oy (YSV) on kuntien omistama tukkuvesiyhtiö, jonka tehtävänä on hankkia ja toimittaa riittävällä paineella hyvälaatuista talousvettä osakaskunnille (Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Vieremä). Muita yhtiön tehtäviä ovat vedenlaadun tarkkailu koko järjestelmässä, pohjavesien suojelu ja vesihuollon kehittäminen.

Yhtiö perustettiin vuonna 2003 ja toimialue kattaa noin 44 000 asukasta. Lapinlahden kunnan omistusosuus yhtiöstä on 36,04 %.

Takaushakemus:

Ylä-Savon Vesi Oy:n varsinainen yhtiökokous on 23.5.2024 § 13-14 päättänyt Jalkomäen ja Iso-Valkeisen vesilaitosten suunnitelmien hyväksymisestä ja uudisrakennushankkeiden toteuttamisesta yhtiölle laaditun investointiohjelman mukaisesti.

Jalkomäen hankkeen kustannusarvio on noin 2,5 milj. euroa, josta lainan osuus 0,7 milj. euroa. Omaa rahoitusta yhtiö käyttää hankkeeseen 1,8 milj. euroa. Iso-Valkeisen hankkeen kustannusarvio on noin 0,92 milj. euroa, josta lainan osuus on 0,3 milj. euroa. Omaa rahoitusta hankkeeseen käytetään 620 000 euroa.

Investointihankkeita varten YSV on kilpailuttanut lainarahoitusta. YSV on pyytänyt lainatarjouksia viideltä rahoituslaitokselta ja sai tarjoukset kahdelta rahoituslaitokselta. Yhtiön hallitus on päättänyt kokouksessaan 6.11.2024 hankkia lainat edullisimmat tarjoukset tehneeltä Pohjois-Savon Osuuspankilta.

Osakassopimuksen kohdan 3 mukaan osakkaat ovat sitoutuneet antamaan takauksen yhtiön investointeja varten tarvitsemille lainoille omistusosuuksien likimääräisessä suhteessa.

YSV:n hallitus on päättänyt 21.1.2025 § 5 hakea Jalkomäen vesilaitoksen rakentamiseen 0,7 milj. euron lainalle ja Iso-Valkeisen vesilaitoksen rakentamiseen 0,3 milj. euron lainalle Iisalmen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien omavelkaiset takaukset.

Uusien lainojen takausmäärät on jaettu omistusosuuksien suhteessa. Takaushakemus kattaa lainan pääoman lisäksi korot, viivästyskorot, kulut sekä muut mahdolliset lainan liitännäiskustannukset. Takaushakemus on voimassa niin kauan, kunnes päävelka on kokonaisuudessaan maksettu.

Kunta:	Jalkomäki	Iso-Valkeinen
Iisalmi, takaus enintään, eur	305 000	131 000
Kiuruvesi, takaus enintään, eur	78 000	33 000
Lapinlahti, takaus enintään, eur	252 000	108 000
Sonkajärvi, takaus enintään, eur	32 000	14 000
Vieremä, takaus enintään, eur	33 000	14 000
YHTEENSÄ:	700 000	300 000

Omistusosuudet, kuntakohtaiset takausmäärät ja osuudet aikaisemmista lainoista 31.12.2024 sekä uusien lainojen takausmäärät on esitetty seuraavassa taulukossa.

Kunta:	Omistusosuus %	Takaukset 31.12.24 yhteensä, eur/%-osuus takauksista	Uusi laina, Jalkomäki, takaus, eur	Uusi laina, Iso- Valkeinen, takaus, eur	Kaikki takaukset yhteensä, eur
Iisalmi	43,58	676 492,08/39,74	305 000	131 000	1 112 492,08
Kiuruvesi	11,04	178 924,49/10,51	78 000	33 000	289 924,49
Lapinlahti	36,04	705 092,53/38,99	252 000	108 000	1 065 092,53
Sonkajärvi	4,62	93 696,76/5,27	32 000	14 000	139 696,76
Vieremä	4,72	95 113,90/5,48	33 000	14 000	142 113,90
YHTEENSÄ	100	1 749 319,76	700 000	300 000	2 749 319,76

Takauksen antamisen edellytykset kunnassa

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetystä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Kunnalla on mahdollisuus antaa takaus, joka liittyy kunnalle erityissääntelyssä asetettuihin tehtäviin. Kunnan on myös mahdollista antaa takaus, jos se liittyy yhteisölle annettuun palveluvelvoitteeseen.

Kuntalain 131 §:ssä säädetään tarkemmin palveluvelvoitteen antamisesta. Kaikissa tilanteissa, riippumatta takauksen saajayhteisön omistussuhteista ja siitä toimiiko saaja kilpailutilanteessa markkinoilla vai ei, kunnan tulee ottaa huomioon, ettei kunnan myöntämä takaus saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetystä tehtävistä.

Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien näkökulmasta riittävän osan

Valtiontukisäännösten mukainen arviointi

EU:n valtiontuen käsite ja sääntely perustuvat Euroopan Unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan. SEUT sopimuksen sääntelyjä sovelletaan siis silloin kun kaikki neljä artiklassamääriteltä edellytystä täyttyvät suoritettussa toimenpiteessä.

Ollakseen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea tulee toimenpiteen olla:

- julkisen varoin kanavoitua rahoitusta yrityksiin tai muihin taloudellista toimintaa harjoittaviin yksiköihin,
- tuen tulee olla valikoivaa siten että se kohdistuu vain yhteen tai tiettyihin yrityksiin,
- toimenpiteen tulee vääristää tai uhata kilpailua ja
- toimenpiteen tulee vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Jotta edellä mainitut valtiontukisäännöt tulevat sovellettavaksi, on julkisen sektorin toimenpiteen lisäksi muodostettava yritykselle vastikkeeton etu. Vastikkeeton etu muodostuu aina silloin, jos yritys ei olisi saanut vastaavaa etua toimiessaan markkinoilla yksityisten sopimuskumppanien kanssa (ns. markkinaehtoisuustesti, Komission tiedonannon 2016/C262/01 66 kohta).

Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea:

- 1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
- 2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika),
- 3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
- 4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi.

Haettavalla takauksella turvataan yhtiön toimintaedellytykset ja kyky hoitaa kuntien lakisääteisiä tehtäviä. Kysymyksessä on kuntien kriittisen infrastruktuurin ylläpitoon liittyvä tehtävä. Yhtiö ei ole taloudellisissa vaikeuksissa ja takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti.

Yhteenvetona arvioidaan, ettei kunnan yhtiölle antama takaus vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua eikä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

esittää valtuustolle, että se myöntää Ylä-Savon Vesi Oy:n hakemille lainoille takaukset seuraavin ehdoin:

Jalkomäki:

Lainan myöntäjä:	Pohjois-Savon Osuuspankki
Lainamäärä:	700 000 euroa
Laina-aika:	10 vuotta
Korkosidonnaisuus:	6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla. Korkoriski suojataan luottoon liitettävällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle. Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.
Muut kulut:	Ei lainan nostokuluja.
Muut ehdot:	Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.
Lapinlahden kunnan takaus, enintään	252 000 euroa

Iso-Valkeinen:

Lainan myöntäjä:	Pohjois-Savon Osuuspankki
Lainan määrä:	300 000 euroa
Laina-aika:	10 vuotta
Korkosidonnaisuus:	6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla. Korkoriski suojataan luottoon liittyvällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle. Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.

Muut kulut:	Ei lainan nostokuluja.
Muut ehdot:	Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.
Lapinlahdenkunnan takaus, enintään:	108 000 euroa

Lapinlahden kunnan takauksesta peritään 0,5 %:n takausprovisio.

Ylä-Savon Vesi Oy:n tulee asettaa kunnan takaukselle vastavakuus.
Vastavakuuden hyväksymisestä päättää erikseen kunnanhallitus.

Takausten myöntäminen edellyttää, että kaikki Ylä-Savon Vesi Oy:n omistajakunnat osallistuvat lainojen takaukseen.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

esittää valtuustolle, että se myöntää Ylä-Savon Vesi Oy:n hakemille lainoille takaukset seuraavin ehdoin:

Jalkomäki:

Lainan myöntäjä:	Pohjois-Savon Osuuspankki
Lainamäärä:	700 000 euroa
Laina-aika:	10 vuotta
Korkosidonnaisuus:	6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla. Korkoriski suojataan luottoon liitettävällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle. Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.
Muut kulut:	Ei lainan nostokuluja.
Muut ehdot:	Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.
Lapinlahden kunnan takaus, enintään	252 000 euroa

Iso-Valkeinen:

Lainan myöntäjä:	Pohjois-Savon Osuuspankki
Lainan määrä:	300 000 euroa
Laina-aika:	10 vuotta
Korkosidonnaisuus:	6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla. Korkoriski suojataan luottoon liittyvällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle. Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.
Muut kulut:	Ei lainan nostokuluja.
Muut ehdot:	Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.

Lapinlahdenkunnan takaus, enintään:	108 000 euroa
-------------------------------------	---------------

Lapinlahden kunnan takauksesta peritään 0,5 %:n takausprovisio.

Ylä-Savon Vesi Oy:n tulee asettaa kunnan takaukselle vastavakuus.
Vastavakuuden hyväksymisestä päättää erikseen kunnanhallitus.

Takausten myöntäminen edellyttää, että kaikki Ylä-Savon Vesi Oy:n omistajakunnat osallistuvat lainojen takaukseen.

Pöytäkirjamerkintä: Kunnanhallituksen jäsenet Ossi Martikainen ja Heidi Tuovinen (Ylä-Savon Vesi osakkeita omistavan Lapinlahden Vesi Oy hallituksen puheenjohtaja ja jäsen) ja valtuuston toinen puheenjohtaja Harri Väänänen (Ylä-Savon Vesi Oy:n hallituksen jäsen) poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksen teon ajaksi.

Pöytäkirjamerkintä 2: Tämä pykälä tarkastettiin heti.